

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 117/2014-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť S. D., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mrázovský & partners, s. r. o., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Jána Mrázovského, Mariánske námestie 2, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – disciplinárneho súdu sp. zn. 3 Ds 1/2011 zo 14. novembra 2011 a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 1 Dso 3/2012 zo 14. decembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2013 doručená sťažnosť S. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – disciplinárneho súdu (ďalej len „disciplinárny súd“, alebo „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Ds 1/2011 zo 14. novembra 2011 (ďalej aj „prvostupňové disciplinárne rozhodnutie“) a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – odvolacieho disciplinárneho senátu (ďalej len „odvolací disciplinárny senát“) sp. zn. 1 Dso 3/2012 zo 14. decembra 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie odvolacieho disciplinárneho senátu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je sudcom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“).

Sťažovateľ ku skutkovému stavu disciplinárneho konania vedeného proti nemu uviedol, že odvolací disciplinárny senát rozhodnutím sp. zn. 1 Dso 3/2012 zo 14. decembra 2012 „rozhodol o zrušení rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – disciplinárneho senátu sp. zn. 3 Ds 1/2011 zo dňa 14. 11. 2011 a zároveň uznal za vinného disciplinárne stíhaného sudcu S. D. v bode 1.) zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), písm. g) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov a v bode 2.) zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov za čo mu uložil podľa § 117 ods. 5 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov disciplinárne opatrenie – zníženie funkčného platu o 50 % na obdobie jedného roka.“.

Sťažovateľ zastáva názor, že rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho senátu došlo k porušeniu jeho v petite sťažnosti označených práv tým, že tento „v konaní o odvolaní sťažovateľa konvalidoval predchádzajúci nesprávny a nezákonný postup prvostupňového disciplinárneho senátu bez toho, aby svoj právny názor relevantne odôvodnil, resp. ho odôvodnil v súlade s príslušnými právnymi normami a to tak vnútroštátnymi, ako aj

európskymi, ktorými je Slovenská republika viazaná“. Sťažovateľ poukazuje na „vybrané záväzné právne normy, ako aj medzinárodné dokumenty, ktoré majú odporúčací charakter, v rozpore, s ktorými“ podľa jeho názoru postupovali oba disciplinárne senáty a z ktorých cituje. (Ide o: „Odporúčanie CM/Rec [2010] 12 Výboru ministrov členským štátom o sudoch“ a „Rezolúciu o nezávislosti súdnictva A/ COF.121.22/Rev 1 59 [1985]“)

Ďalej sťažovateľ uvádza:

„V prvej časti Trestného zákona tento okrem iného definuje prvky konkrétneho konania ako trestného činu (v sťažovateľom prípade analogicky disciplinárneho previnenia) s jeho zákonnými znakmi vymedzenými v § 15, 16 Trestného zákona. Z ustanovení § 119 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku vyplývajú všeobecné náležitosti dokazovania. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tieto bezpochyby možno analogicky preniesť aj na konanie disciplinárne. Podľa názoru sťažovateľa oba disciplinárne senáty opomenuli vo svojom konaní postup podľa vyššie citovaných právnych noriem a vo svojich rozhodnutiach prezentovali skutkové a právne okolnosti, ktoré sú v konečnom dôsledku poznačené arbitrárnosťou s prvkami abstraktných úvah.“

Sťažovateľ tvrdí, že ťažiskom dokazovania malo byť naplnenie skutkovej podstaty disciplinárnych previnení, ktoré sa mu kládli za vinu, najmä to, či jeho zavineným konaním došlo k nesplneniu alebo porušeniu povinností sudcu, tiež to, či vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia alebo iné príťažujúce okolnosti bola škodlivosť jeho konania zvýšená, a či toto konanie malo za následok priťahy v súdnom konaní. V tejto súvislosti sťažovateľ „rozporuje procesný a skutkový základ prvostupňového, ako aj odvolacieho senátu, na základe ktorého ustálil zavinenie, ako aj mieru zavinenia, a to bez vykonania všetkých dostupných dôkazov ako pre analogiam vyžaduje § 19 a nasl. Trestného poriadku“.

Z odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je podľa sťažovateľa zřejmé, „že odvolací disciplinárny senát ustálil naplnenie skutkových podstat oboch disciplinárnych previnení na základe vlastného právneho názoru (bližšie neurčeného) na základe uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. 10. 2011 sp. zn. 2 Tdo 42/2011, ktorým

odmietol dovolanie ministerky spravodlivosti a na základe príslušných citovaných ustanovení právnych noriem – zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o súdoch) a Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresného súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy, ktoré aplikoval na daný skutkový stav“.

Sťažovateľ je presvedčený, „že konal v súlade s ust. § 2 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich ako aj inými právnymi normami. Spisový materiál k zadržanému K. M. (skutok vymedzený v bode 2./ údajného disciplinárneho previnenia) neobsahoval žiadnu informáciu, z ktorej by bolo možné získať vedomosť o podanej obžalobe, rovnako z odôvodnenia vydávacieho rozhodnutia krakovského súdu sťažovateľ dospel k hodnotiacemu záveru, že zadržaný K. M. je vydaný na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, ktorý sa nachádzal aj v spisovom materiáli, ktorý mal k dispozícii. Teda podstatou rozhodovania sťažovateľa bolo naplniť účel konkrétneho štádia trestného konania, ktorým bolo vydanie rozhodnutia o vzatí, resp. nevzatí obvineného do väzby, pričom sťažovateľ rozhodoval plne v súlade s dostupným spisovým materiálom, ako aj príslušnými právnymi normami. To, že následne Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd vyslovil právny názor o nepríslušnosti sťažovateľa rozhodovať v danej veci, nepreukazuje úmyselné, resp. nedbanlivostné zavinenie, či akýkoľvek iný úmysel sťažovateľa porušiť povinnosti vyplývajúce z funkcie sudcu.

Odvolací disciplinárny senát sa nestotožnil s argumentáciou prvostupňového disciplinárneho senátu o tom, že nesprávny postup sťažovateľa nebol jediným a primárnym pochybením pri rozhodovaní o väzbe zatknutého K. M. (prvostupňový disciplinárny senát pri tom poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Tpo/34/2011). Aj napriek existencii citovaného uznesenia krajského súdu odvolací disciplinárny senát na základe vlastného právneho názoru ustálil, že prepustenie K. M. na slobodu bolo v priamej príčinnej súvislosti s rozhodovaním sťažovateľa ako nezákonného sudcu.“.

Sťažovateľ opakovane zdôrazňuje, že jeho obhajoba v disciplinárnom konaní bola založená na skutočnosti, „že ako sudca príslušného súdu postupoval pri výkone svojej

právomoci v súlade so všetkými relevantnými právnymi normami, ktoré aplikoval na v tom čase známe skutkové a právne okolnosti oboch predmetov konania“.

Výhrady sťažovateľa sa týkajú aj toho, že disciplinárny súd, ako aj odvolací disciplinárny senát odmietli vykonať dokazovanie vo vzťahu k preukázaniu pochybenia súdnej tajomníčky, asistentky senátu Mgr. Tomíka a dozornej úradníčky, keďže zastáva názor, že *„v tomto prípade išlo o dôkazy, ktoré mali neopomenuteľný význam pre rozhodnutie“*. V spojitosti s tým, že tak disciplinárny súd, ako ani odvolací disciplinárny senát podľa sťažovateľa nevykonanie tohto dôkazu relevantne neodôvodnili, považuje ich postup za *„situáciu evokujúcu sťažovateľovi úvahu o svojevôli“*.

Podaním doručeným ústavnému súdu 19. marca 2013 doplnil sťažovateľ svoju sťažnosť, poukazujúc na to, že *„odvolací disciplinárny senát doručil rozhodnutie, ktorým uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania vymedzených disciplinárnych previnení, sťažovateľovi až dňa 8. 2. 2013, jeho obhajcovi dňa 11. 2. 2013 aj napriek tomu, že uvedené rozhodnutie bolo vyhlásené na ústnom pojednávaní už dňa 14. 12. 2012“*. Takýto postup (t. j. nedodržanie lehoty ustanovenej príslušným právnym predpisom na doručenie rozhodnutia) mal podľa sťažovateľa za následok, že došlo k porušeniu jeho práva na riadne a včasné doručenie rozhodnutia, ktoré mu malo umožniť poznanie dôvodov, ktoré viedli k jeho disciplinárnemu stíhaniu a následnému uznaniu viny v disciplinárnom konaní. To malo mať zároveň za následok, že mal *„neprimerane krátky časový horizont pre prípravu argumentácie v podanej sťažnosti“*.

Odvolací disciplinárny senát mal napokon porušiť v sťažnosti označené práva sťažovateľa aj tým, že nekonal o jeho podaniach zo 4. januára 2013 a z 10. januára 2013, ktorými sa domáhal opravy a doplnenia zápisnice z ústneho pojednávania zo 14. decembra 2012.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo S. D... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 1 Dso 3/2012 zo dňa 14. 12. 2012 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – disciplinárneho súdu sp. zn. 3 Ds 1/2011 zo dňa 14. 11. 2011 porušené bolo.

Zrušuje sa rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Odvolacieho disciplinárneho senátu sp. zn. 1 Dso 3/2012 zo dňa 14. 12. 2012 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – disciplinárneho súdu sp. zn. 3 Ds 1/2011 zo dňa 14. 11. 2011 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky – disciplinárnemu súdu na ďalšie konanie.

Zároveň si uplatňujeme v tomto konaní i trovy právneho zastúpenia v zmysle Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z., spočívajúce v dvoch úkonoch právnej pomoci, a to prevzatie a príprava právneho zastúpenia a podanie sťažnosti Ústavnému súdu SR v zmysle čl. 130 písm. h) Ústavy SR na začatie konania v zmysle čl. 127 Ústavy SR, pokiaľ Ústavný súd bude toho názoru, že predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena právneho zástupcu v súlade s § 11 ods. 3 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za jeden úkon právnej pomoci je 1/6 výpočtového základu, teda 2 x 130,16 Eur, 2 x režijný paušál po 7,81 Eur, spolu 275,94 Eur + DPH 20 %, teda spolu 33 U 3 Eur.

Zároveň ukladá Najvyššiemu súdu SR trovy právneho zastúpenia S. D. vo výške 331,13 Eur na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária Mrázovský & partners, s. r. o., Mariánske nám, č. 2, 010 01 Žilina...“

Ústavný súd považoval za potrebné v súvislosti s konaním o sťažnosti sťažovateľa uviesť toto:

Predseda najvyššieho súdu JUDr. Štefan Harabin podal 22. februára 2013 proti sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi trestné oznámenie a zároveň v televíznych reláciách televízie TA3 odvysielaných 21. februára 2013 a 11. marca 2013 formuloval proti nemu osobné invektívy. Sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz v tejto súvislosti (aj keď sa zo subjektívneho hľadiska necítil byť predpojatý) listom z 28. marca 2013 (ďalej len „oznámenie“) oznámil tieto skutočnosti v zmysle § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predsedníčke ústavného súdu a zároveň ju požiadal, aby zabezpečila postup podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. aby predložila jeho oznámenie obsahujúce skutočnosti, ktoré by mohli zakladať jeho vylúčenie z prerokúvania a rozhodovania vecí sťažovateľa, na rozhodnutie senátu ústavného súdu, ktorý je o ňom príslušný rozhodnúť v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu.

O oznámení sudcu ústavného súdu Ladislava Orosza rozhodol I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 367/2013-8 z 5. júna 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Ladislava Orosza z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevyhlásil. Označené uznesenie bolo sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi doručené 21. júna 2013. Z uvedeného dôvodu IV. senát ústavného súdu v období od 28. marca 2013 do 21. júna 2013 nemohol vo veci sťažovateľa konať a rozhodovať.

Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková listom z 28. augusta 2013 a sudca Ján Luby listom z 27. augusta 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu oznámili, že okrem iných aj vo veci sťažovateľa, sú členmi senátu IV. ÚS ako sudcovia spravodajcovia alebo sudcovia. Napriek tomu, že sa necítia byť v uvedených veciach predpojatí pri výkone funkcie sudcu, keďže obsah vyjadrení JUDr. Štefana Harabina nijakým spôsobom neovplyvnil ich spôsobilosť rozhodovať v uvedených veciach nestranne a objektívne, vzhľadom na (i) podané trestné oznámenie JUDr. Štefana Harabina (predsedu najvyššieho súdu) proti ich osobe, ako aj (ii) JUDr. Štefanom Harabinom počas tlačovej besedy uskutočnenej 20. augusta 2013 prezentované hrubé urážky a podozrenia z ich korupčného správania, v ktorých pokračoval na tlačovej besede v televízii TA3 konanej 23. augusta 2013, a tiež (iii) opakované vyhlásenia JUDr. Štefana Harabina o nadržiavaní sťažovateľke a o korupčnom správaní celého senátu ústavného súdu IV. ÚS vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012 predložili vec predsedníčke ústavného súdu na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O oznámení sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 592/2013-10 z 2. októbra 2013 tak, že sudkyňu IV. senátu ústavného súdu Ľudmilu Gajdošíkovú z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevytlúčil.

O oznámení sudcu Jána Lubyho rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 698/2013-16 z 20. novembra 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Jána Lubyho z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevytlúčil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohol IV. senát ústavného súdu v danej veci konať do času, kým o týchto oznámeniach sudcov nerozhodol príslušný senát ústavného súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nie je zásadná odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a aplikácia príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti (napr. I. ÚS 17/01) opakovane uvádza, že úlohou ním poskytovanej súdnej ochrany ústavnosti nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že

ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Súčasťou konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu je taktiež právny názor, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Táto judikatúra sa primerane aplikuje aj v konaniach, v ktorých sa skúma, či došlo k porušeniu základných práv v konaní pred disciplinárnym súdom.

Disciplinárny súd sa v zmysle judikatúry ústavného súdu nepovažuje za všeobecný súd, ktorého právomoc je vymedzená v čl. 142 ods. 1 ústavy, ale na druhej strane je súdom, ktorého pôsobnosť je definovaná v zákone č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 385/2000 Z. z.“ alebo „zákon o sudcoch“) a je zameraná výlučne na disciplinárne veci sudcov všeobecných súdov (pozri PL. ÚS 7/02). Disciplinárne konanie má povahu a znaky

trestného konania, pričom disciplinárny súd je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na základné zásady, ktoré sa aplikujú v trestných veciach. Preto v prípade, ak dôjde k porušeniu týchto zásad a takéto porušenie je v príčinnej súvislosti so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, dochádza aj k porušeniu základných práv disciplinárne odsúdeného sudcu (pozri Engel a ďalší proti Holandsku, rozsudok pléna Európskeho súdu pre ľudské práva, 8. 6. 1976, č. 5100/71).

III.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím disciplinárneho súdu sp. zn. 3 Ds 1/2011 zo 14. novembra 2011

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv a slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Vzhľadom na takto formulovaný princíp subsidiarity je tak vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho práv napadnutým rozhodnutím disciplinárneho súdu. Ochrany svojich práv sa sťažovateľ mohol domáhať a aj sa domáhal podaním odvolania proti nemu, pričom o jeho odvolaní bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť odvolací disciplinárny senát. Právomoc odvolacieho disciplinárneho senátu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tej časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozhodnutiu disciplinárneho súdu, odmietol pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho disciplinárneho senátu

Sťažovateľ ďalej namieta porušenie svojich označených práv odvolacím disciplinárnym senátom v podstate na tom základe, že tento opravný disciplinárny súd svoje konečné rozhodnutie, „*ktorým konvalidoval predchádzajúci nesprávny a nezákonný postup disciplinárneho senátu*“, vydal bez toho, aby svoj právny názor právne významným spôsobom odôvodnil, keďže neodpovedal v napadnutom rozhodnutí na všetky ním v odvolaní uvedené relevantné argumenty.

Podľa názoru ústavného súdu námietky sťažovateľa (argumentácia uvedená na s. 4 až 9 sťažnosti) týkajúce sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia predstavujú skôr polemiku s argumentáciou, na ktorej odvolací disciplinárny senát založil napadnuté rozhodnutie, pričom sťažovateľ zjavne (avšak neodôvodnene) očakáva, že ústavný súd podrobí napadnuté rozhodnutie preskúmaniu z pozície bežnej inštančnej (opravnej) inštanície, hoci ním uvádzané dôvody, pokiaľ ide o nesúhlas s prijatými právnymi závermi, neprekročili rámec nesúhlasu s interpretáciou zákonov.

Ústavný súd však v danej veci pripomína, že napadnuté rozhodnutie posudzuje výlučne z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných základných práv a slobôd. Vzhľadom na to nie je jeho úlohou do detailov preskúmať prípad z pozície v danom prípade aplikovaných právnych noriem ani ho opätovne podrobiť revízii so zámerom preskúmať a znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov vykonané všeobecnými súdmi, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení odvolacieho disciplinárneho senátu,

ak tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozhodnutia s ústavou (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 280/2010).

Napadnutým rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho senátu bolo podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. zrušené rozhodnutie disciplinárneho súdu sp. zn. 3 Ds 1/2011 zo 14. novembra 2011 a zároveň bol sťažovateľ uznaný za vinného z dôvodov, že:

„1) dňa 22. októbra 2010 ako sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I konal a rozhodoval o žiadosti obvineného J. B. o jeho prepustenie z väzby na slobodu vo veci vednej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 0 Tp/526/2010, hoci dňa 20. októbra 2010 bola v tej istej trestnej veci na tom istom súde už podaná obžaloba pod sp. zn. 6 T/81/2010, o čom bol do spisu č. 0 Tp/526/2010 dňa 21. októbra 2010 založený písomný záznam, po tom, čo Krajský súd v Bratislave rozhodnutím, sp. zn. 3 Tpo/71/2010, zo dňa 12. novembra 2010, vyššie uvedené rozhodnutie S. D., sp. zn. 0 Tp/526/2010, zo dňa 22. októbra 2011, zrušil a vec vrátil Okresnému súde Bratislava I na ďalšie konanie, o podanej žiadosti obvineného o jeho prepustenie z väzby neinformoval senát príslušný konať vo veci sp. zn. 6 T/81/2010, v dôsledku čoho o tejto žiadosti rozhodol senát vo veci sp. zn. 6 T/81/2010 až dňa 16. februára 2011, pričom na základe sťažnosti obvineného Krajský súd Bratislava rozhodnutím, sp. zn. 4 Tos/23/2011, zo dňa 22. marca 2011, obvineného prepustil z väzby na slobodu pre zistené prieťahy pri rozhodovaní o ním podanej žiadosti,

2) ako sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I uznesením sp. zn. 0 Tp/552/2006 a sp. zn. 0 Tp/149/2007, zo dňa 29. apríla 2011, konal a rozhodol o vzatí obvineného K. M. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku a zároveň uvedeným uznesením rozhodol o neprijatí návrhu obvineného na náhradu väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka, ani návrhu na peňažnú záruku za prepustenie obvineného z väzby na slobodu, hoci v trestnej veci obvineného K. M. už vtedy bola na Okresnom súde Bratislava I podaná obžaloba pod sp. zn. 4 T/88/2008, z čoho vyplýva, že o väzbe obvineného rozhodoval ako nezákonný sudca, keďže oprávnenie sudcu pre prípravné konanie pre takéto rozhodnutie skončila momentom podania obžaloby

dňa 30. júla 2008 a o väzbe mal rozhodnúť predseda senátu Okresného súdu Bratislava I v konaní, sp. zn. 4 T/88/2008.“

V nadväznosti na to odvolací disciplinárny senát dospel k záveru, že sťažovateľ zavinené nesplnil alebo porušil povinnosti sudcu (pričom vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie alebo iné priťažujúce okolnosti je jeho škodlivosť zvýšená), v dôsledku čoho bol uznaný za vinného zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) a g) zákona č. 385/2000 Z. z. – za prvý skutok, a zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. za druhý skutok.

Za to bolo sťažovateľovi uložené disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. – zníženie funkčného platu o 50 % na obdobie jedného roka.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací disciplinárny senát zrekapituloval dôvody, ktoré uviedol sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca vo svojom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, uvádzajúc, že podľa neho *„dokazovanie v disciplinárnom konaní by malo prebiehať by malo analogicky prebiehať podľa Trestného poriadku pričom poukazoval na ustanovenie § 2 ods. 10, ods. 11 a § 119 Trestného poriadku. V tejto súvislosti uviedol, že prvostupňový disciplinárny senát sa dôsledne nevysporiadal s jeho skutkovými tvrdeniami týkajúcimi sa jeho ústneho pokynu na postúpenie spisu vydaného súdnej tajomníčke a úradníčke, ako aj ich následného postihnutia za jeho nedodržanie a prvostupňový disciplinárny senát ta vykonal jediný dôkaz, ktorý podľa jeho názoru dostatočne neodôvodňuje spoľahlivo zistený skutkový stav.“*. Sťažovateľ vo svojom odvolaní proti prvostupňovému disciplinárnemu rozhodnutiu vyjadril názor, že *„jeho rozhodnutie vychádzalo z odborných znalostí a vnútorného presvedčenia o správnosti takéhoto postupu, čiže nešlo z jeho strany o zavinené porušenie povinnosti sudcu alebo svojvôľu, naopak bolo v plnom súlade s ustanovením § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov a jeho právnym názorom na rozhodovanú vec“*.

Sťažovateľ vo svojom odvolaní proti prvostupňovému disciplinárnemu rozhodnutiu argumentoval taktiež tým, že:

- jeho postupom neboli porušené „ústavné ani občianske“ práva obvineného,
- jeho hodnotiaci záver je vo vzťahu k disciplinárnemu zavineniu interpretovaný nesprávne,
- sa nedostatočne zaoberalo naplnením podmienok závažného disciplinárneho previnenia a obmedzilo sa len na konštatovanie, že „v prípade údajného disciplinárneho previnenia uvedeného v bode 1.) bola škodlivosť jeho konania zvýšená tým, že došlo k prepusteniu obvineného z väzby“,
- svojím konaním nenaplnil podstatu údajných disciplinárnych previnení kladených mu za vinu,
- pokiaľ Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd vyslovil právny názor o jeho nepríslušnosti rozhodovať vo veci, ktorá sa týkala jeho disciplinárneho stíhania, nepreukazuje to jeho úmyselné, resp. nedbanlivostné zavinenie.

Odvolací disciplinárny senát zistil, že odvolanie sťažovateľa je čiastočne dôvodné a odvolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky je v celom rozsahu dôvodné. V nadväznosti na to podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. zrušil prvostupňové disciplinárne rozhodnutie a rozhodol tak, ako už bolo uvedené.

Ďalej odvolací disciplinárny senát konštatoval, že „*prvostupňový disciplinárny senát v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania per analogiam uvedené v § 2 Trestného poriadku... k vyhláseniu rozhodnutia dospel po bezchybnom procesnom postupe a súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú*“. Zároveň poukázal na to, že „*odôvodnenie disciplinárneho rozhodnutia v odvolacom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vyjadrený v opravných prostriedkoch, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní*“.

Skutkové závery, ku ktorým dospel prvostupňový disciplinárny senát, sú podľa názoru odvolacieho disciplinárneho senátu správne a úplné a zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania. Správny je aj z nich vyvodený záver, „že predmetné disciplinárne previnenie nepochybne spáchal disciplinárne stíhaný sudca spôsobom aký je uvedený vo výrokovvej časti napadnutého rozhodnutia v bodoch 1.) a 2.)“.

Odvolací disciplinárny senát ďalej akceptoval tú časť odvolania sťažovateľa, „v ktorej namietal nesprávnosť napadnutého rozhodnutia v časti, ktorou bolo jeho konanie kvalifikované ako porušenie povinností sudcu uložených v § 30 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov“, vysloviac názor, že „napadnuté rozhodnutie je v časti, ktorou sa sudcovi priznáva porušenie povinností vyplývajúcich z ustanovenia § 30 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov, nepreskúmateľné, pretože z dôvodov rozhodnutie nie je možné ustáliť, akú povinnosť (povinnosti) vyplývajúce z tohto zákonného ustanovenia sudca svojim konaním v bodoch 1.) a 2.) napadnutého rozhodnutia porušil“.

Odvolací disciplinárny senát však zistil porušenie povinností vyplývajúcich z § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., dospejúc k záveru, že sťažovateľ „svoje povinnosti nevykonával svedomito a v pridelenej veci nekonal plynulo bez zbytočných prietahov“.

Podľa zistenia odvolacieho disciplinárneho senátu „prvostupňový senát nepochybil ani pri právnom posúdení konania disciplinárne stíhaného sudcu v bode 1.) rozhodnutia, keď ho uznal za vinného zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 1126 ods. 1 písm. a/ ods. 2 písm. b/ písm. g/ zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov“, pričom v tomto smere poukázal v celom rozsahu na dôvody napadnutého rozhodnutia. Navyše však odvolací disciplinárny senát „považoval za potrebné opraviť znenie právnej vety v súlade s ustanovením § 116 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. b/, písm. g/ zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov, a síce, že disciplinárne stíhaný sudca zavinene nesplnil alebo porušil povinnosti sudcu a vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie alebo iné prirážajúce okolnosti je jeho škodlivosť zvýšená a zavineným konaním spôsobil prietahy v súdnom konaní.“

V súvislosti so skutkom 2.) rozhodnutia, odvolací disciplinárny senát zistil, že prvostupňový disciplinárny senát sa dostatočne nevysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre správne posúdenia zistených skutkových okolností, hoci vo svojom rozhodnutí na str. 11 správne v odôvodnení uviedol, že podľa obsahu pripojených spisov Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. 0 Tp/522/2006 a sp. zn. 0 Tp/149/2007, disciplinárne stíhaný sudca S. D. rovnako ako v bode 1.) rozhodnutia konal a rozhodoval ako sudca pre prípravné konanie vo veci, kde už bola podaná obžaloba, t.j. vo veci, ktorá už nebola v štádiu prípravného konania. Takéto označenie jeho procesnej pozície je uvedené na viacerých miestach (zápisnica, uznesenie, podpisy sudcu). Správne prvostupňový disciplinárny senát ďalej konštatoval, že podaním obžaloby mohol a mal vo veci konať už len zákonný sudca, ktorému bola vec po podaní obžaloby pridelená. ... Z obsahu spisového materiálu je však preukázané, že disciplinárne stíhaný sudca S. D. žiadnym spôsobom nezisťoval, či po prevzatí veci obvineného K. M. (štvrtok 28. apríla 2011 o 15.30 hod.) môže zákonný sudca alebo jednotliví zastupujúci sudcovia vo veci konať a v zákonnej lehote 72 hodín rozhodnúť (do nedele 1. mája 2011 do 15.30 hod.) Namiesto toho S. D. o väzbe obvineného konal ako službukonajúci sudca pre prípravné konanie, čo napokon v rámci svojej obhajoby ani nenamietal.“.

Podľa odvolacieho disciplinárneho senátu taktiež správne „prvostupňový disciplinárny senát v odôvodnení uviedol, že hoci poľský súd neuviedol vo výroku vydávacieho rozhodnutia opis skutku, ktorého sa vydávanie týka o označenie zatýkacieho rozkazu vo výroku rozhodnutia taktiež nie je správne, ustálil, že obvinený K. M. bol vydaný v Slovenskej republike práve a len pre skutok z decembra 2004, ktorý je právne kvalifikovaný podľa § 219 Trestného zákona. Takýto skutok vydávací súd výslovne uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Okrem toho Krajský súd v Krakove vo výroku uviedol konanie sp. zn. 0 Tp/522/2006 a v odôvodnení konanie sp. zn. 0 Tp/1249/2007. Obidve tieto konania sa týkajú vydania zatykača v tej istej trestnej veci ohľadom skutku z decembra 2004. To, že skutok pre ktorý bol obvinený K. M. vydaný, je totožný so skutkom, pre ktorý bola na obvineného K. M. podaná obžaloba, potvrdil aj Krajský súd v Bratislave vo svojom zrušujúcom rozhodnutí, sp. zn. 2 Tpo/34/2011. Neobstojí teda námietka disciplinárne

stíhaného sudcu S. D., že vydávacie rozhodnutie sa netýkalo skutku, pre ktorý bola na Okresnom súde Bratislava I. podaná obžaloba.“.

Poukazujúc na príslušné ustanovenia zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného do 1. septembra 2010 a § 43 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze, podľa ktorého na konanie o európskom zatýkacom rozkaze, ktoré sa začalo pred 1. septembrom 2010, sa použijú doterajšie predpisy, niet podľa odvolacieho disciplinárneho senátu pochyb, že justičný orgán Poľskej republiky bol „*oprávnený konať a rozhodovať o vydaní K. M. na trestné stíhanie do Slovenskej republiky, a to na základe stále platného európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného podľa zákona o EZR, účinného do 1. septembra 2010, sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I dňa 20. marca 2007 pod sp. zn. 0 Tp/149/2007. Obvinený K. M. bol teda odovzdaný príslušnému okresnému súdu v súlade s právoplatným a vykonateľným rozhodnutím justičného orgánu Poľskej republiky, vydaného na základe platného a zákonného európskeho zatýkacieho rozkazu.“.*

Podľa záverov, ku ktorým dospel odvolací disciplinárny senát, „*nezodpovedá pravde odôvodnenie prvostupňového disciplinárneho senátu, že nesprávny postup a rozhodnutie disciplinárne stíhaného sudcu S. D. nemalo za následok prepustenie obvineného K. M. na slobodu, keďže k jeho prepusteniu by došlo aj v prípade, ak by o jeho väzbe rozhodoval zákonný sudca v súdnom konaní. ... Obvinený K. M. bol odvolacím Krajským súdom v Bratislave dňa 9. mája 2011 prepustený z väzby na slobodu len preto, že v súdnom konaní po podaní obžaloby nerozhodoval príslušný predseda senátu, ale rozhodoval nepríslušný sudca pre prípravné konanie, teda suda nezákonný.“.*

Pokiaľ ide o závažnosť porušenia povinností sťažovateľa, zbral odvolací disciplinárny senát „*ako prítiažujúcu okolnosť do úvahy opakovanie jeho protiprávneho konania v bode 2.) rozhodnutia, lebo takto konal 29. apríla 2011 i napriek tomu, že proti nemu dňa 6. apríla 2011 podala predsedníčka Okresného súdu Bratislava I návrh na začatie disciplinárneho konania v obdobnej veci, keď mal ako sudca pre prípravné konanie rozhodovať o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, hoci na toho*

obvineného už bola podaná obžaloba. Rovnako ako v bode 1.) rozhodnutia aj tu treba zvýrazniť závažné porušenie sudcovských povinností disciplinárne stíhaným sudcom vo väzobnej veci. Priamym dôsledkom jeho nesprávneho postupu a následného rozhodnutia bolo prepustenie väzobne stíhaného K. M. v trestnej veci trestného činu vraždy podľa § 219 Trestného zákona, za ktorý mu v prípade uznania viny hrozí trest odňatia slobody na 15 až 25 rokov alebo výnimočný trest na doživotie. Navyše to bolo predmetom negatívneho postoja médií, čo následne vyvolalo spochybňovanie dôvery verejnosti v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov Slovenskej republiky Na základe týchto skutočností potom odvolací disciplinárny senát nemal žiadne pochybnosti o tom, že disciplinárne stíhaný sudca S. D. opakovane ako sudca pre prípravné konanie konal vo veciach, v ktorých už bola podaná obžaloba, o ktorých mal správne a zákonne konať a rozhodovať senát v súdnom konaní, a práve v dôsledku nesprávneho procesného postupu a rozhodovania sudcu S. D. boli obvinení J. B. a K. M. prepustení z väzby na slobodu. Práve v tomto vidí odvolací disciplinárny senát u disciplinárne stíhaného sudcu zavinené porušenie povinnosti sudcu a vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia a najmä opakovanie je jeho škodlivosť zvýšená.“.

K samotným ťažiskovým dôvodom podaného odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky v napadnutom rozhodnutí uviedol:

„V ustanoveniach čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, garantujúcich, je obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného z väzby, ak je táto nezákonná. Ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou.“

Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody, kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti obvineného o prepustenie na slobodu.

Väzobné konanie, týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby, musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky. Jednu z nich je aj právo a zákonného sudcu, ktoré je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Ak koná nezákonný sudca, porušuje sa právo obvineného na spravodlivý proces a je nesporné, že sudca S. D. konal v obidvoch prípadoch, ktoré sa mu kladú za vinu, ako nezákonný sudca.

Konanie o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby, ktorého dĺžka bez zavinenia väznenej osoby sa už nepočíta na dni ale na mesiace, je poznačené zbytočnými prietahmi, ktoré môžu byť spôsobené nielen nečinnosťou sudcu, ale aj nesprávnou činnosťou sudcu. Nezákonné rozhodnutie, v okolnostiach prejednáwanej veci nezákonnosť rozhodnutí bola spôsobená tým, že rozhodoval nezákonný sudca, má spravidla za následok predĺženie konania s charakterom zbytočných prietahov v konaní. Z týchto dôvodov neobstoja odvolacie námietky sudcu, podľa ktorých v konaniach nedošlo k porušeniu ústavných práv občana J. B. v zmysle čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Rozhodnutie o väzbe nezákonným sudcom a zbytočné prietahy v konaní o väzbe zakladajú porušenie práv priznaných čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dotknutej osoby.“

Pokiaľ vo vzťahu k druhému skutku, zo spáchania ktorého bol v zmysle napadnutého rozhodnutia uznaný za vinného, sa sťažovateľ obhajoval tým, že konal v časovom strese a pod tlakom medializácie prípadu, odvolací disciplinárny senát k týmto námietkam uviedol, že „Zákonné lehoty, v ktorých sa rozhoduje o väzbe, sú sudcom dostatočne všeobecne známe a sú dostatočne dlhé na to, aby sa sudca nedostal do časového stresu. Záujem médií o informovanie verejnosti v konkrétnej trestnej veci je prejavom ústavného práva na poskytovanie a prijímanie informácií o veciach verejných a tento záujem médií (verejnosti) nemôže byť pre profesionálne pripraveného sudcu žiadnym tlakom. Medzi prirodzené atribúty justície v demokratickom právnom štáte (na rozdiel od tajnej justície vymykajúcej sa kontrole verejnosti) patrí oboznamovanie verejnosti (a to nielen právnickej) so súdnymi rozhodnutiami zásadného významu a tak aj právnymi názormi v nich zaujatými, ale aj s postupmi súdov, ktoré rozhodnutiu predchádzajú. Súvisí to nepochybne predovšetkým s právom na informácie ako základným právom, bez ktorého napĺňania riadne fungovanie demokratického štátneho zriadenia nie je možné si ani predstaviť.“

Podľa názoru vysloveného odvolacím disciplinárnym senátom sa sťažovateľ „vo svojich odvolacích argumentoch vzdáva od merita veci. Predmetom skúmania disciplinárnej zodpovednosti sudcu pri obidvoch skutkoch nie je rozhodovacia činnosť sudcu z hľadiska jeho právneho názoru vysloveného v rozhodnutiach, ale podstatou skutkov je fakt, že v obidvoch prípadoch rozhodoval ako nezákonný sudca, a teda ani v jednom prípade nemal rozhodnúť, ale bolo jeho povinnosťou predložiť (postúpiť) veci zákonnému sudcovi (sudcom). ... Od sudcu, ktorý podľa vlastného vyjadrenia pôsobí v justícii 29 rokov, možno dôvodne očakávať, že sú mu známe základné ustanovenia, ktoré vymedzujú kompetencie sudcu pre prípravné konanie, že podľa týchto zákonných ustanovení bude i postupovať.“.

Vo vzťahu k odvolacej námietke sťažovateľa, že predmetom disciplinárneho konania je posudzovanie jeho rozhodovacej činnosti, odvolací disciplinárny senát uviedol, „že ustanovenie § 29a zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov vytvára právny základ pre ochranu právnych názorov vyslovených sudcom v rozhodovacej činnosti pri interpretácii a aplikácii právnej normy. Oslobodenie sudcu od zodpovednosti sa týka zodpovednosti podľa Trestného zákona, ale nevylučuje zodpovednosť sudcu podľa zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov. Ustanovenie § 29a ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov teda nezakladá absolútnu ochranu sudcu pred zodpovednosťou za rozhodnutie a názory s ním spojené. Nie každý názor vyslovený sudcom možno hodnotiť ako právny názor iba preto lebo ho vyslovil sudca v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou. Názor sudcu, ktorý nemá oporu v zákone, ako aj názor, ktorý zákon popiera, alebo sa natoľko odchyľuje od znenia právnej úpravy, že popiera účel a význam právnej úpravy podľa § 29a zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov, podlieha zodpovednosti, ktorá nie je ustanovená Trestným zákonom. Disciplinárna zodpovednosť je zodpovednosť za inak protiprávne správanie, za správanie, ktoré nemá povahu trestnej činnosti. Odvolací disciplinárny senát uzatvára, že disciplinárne stíhanie sudcu S. D. je dôvodné, pretože v konaní sa potvrdilo tak závažné porušenie profesionálnych štandardov sudcu, ktoré nie je zameniteľné s jednoduchým zlyhaním sudcu.“.

Odvolací disciplinárny senát napokon dodal, že nemá pochybnosti o tom, že sťažovateľ opakovane konal svojvoľne, pričom jeho opakované profesionálne zlyhanie má za následok porušenie jeho povinnosti ustanovenej zákonom vykonávať svoju funkciu svedomito a konať plynulo, bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd musí mať na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek možnej nezákonnosti alebo procesného pochybenia, či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktov aplikácie práva s ústavou, prípadne kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

Ako uviedol aj odvolací disciplinárny senát, všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04, I. ÚS 50/2011).

Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zaujal názor a pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu v odôvodnení rozhodnutia zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi

na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne)majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993; II. ÚS 410/06).

Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie podľa názoru ústavného súdu náležite odôvodnené, keďže odvolací disciplinárny senát v dostatočnej miere poskytol odpovede na všetky podstatné sťažovateľom namietané skutočnosti v ním podanom odvolaní.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľa odvolací disciplinárny senát, ako aj prvostupňový disciplinárny senát v odôvodnení svojich rozhodnutí aplikovali ústavne konformným spôsobom príslušné právne normy obsiahnuté predovšetkým v zákone o sudcoch. V danom prípade napadnuté rozhodnutie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím podľa názoru ústavného súdu znesie kritériá kladené na rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré vyplývajú z ústavných záruk základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, súčasťou ktorých je aj predpoklad, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite (m. m. II. ÚS 63/06).

Ústavný súd dodáva, že nemenej podstatnou pre jeho závery bola skutočnosť, že z materiálneho hľadiska bolo o veci sťažovateľa (jeho odvolaní) riadne rozhodnuté a sťažovateľ mal možnosť uviesť dôvody, pre ktoré nesúhlasil s prvostupňovým rozhodnutím, čo aj podrobným písomným odvolaním učinil.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie sťažnosti (jej časti) pre jej zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom na jednej strane a namietaným konaním alebo rozhodnutím. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom alebo rozhodnutím disciplinárneho súdu a základným právom, porušenie ktorého sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 66/2012).

Ústavný súd môže sťažnosť odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť aj vtedy, ak je zrejmé, že medzi namietaným postupom najvyššieho súdu ako disciplinárneho súdu, ktorý rozhodoval o disciplinárnom previnení sťažovateľa v prvostupňovom a v odvolacom konaní, a označenými základnými právami podľa ústavy a právami podľa dohovoru nie je taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne vytvárala základ na prijatie záveru o možnom porušení týchto práv.

Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že jeho odôvodnenie, v ktorom sa odvolací disciplinárny senát stotožnil so skutkovými závermi disciplinárneho súdu, je dostatočné a zrozumiteľné. Ústavný súd nezistil, že by v napadnutom rozhodnutí bola použitá taká interpretácia a aplikácia právnej normy, ktorá zásadne popiera jej účel a význam. Rovnako nezistil, že by dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentovali, boli zjavne protirečivé alebo popierali pravidlá formálnej alebo právnej logiky. Závery odvolacieho disciplinárneho senátu nie sú zjavne jednostranné a ani v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozhodnutím a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala, že mohlo dôjsť k ich porušeniu.

S poukazom na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k námietke o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3 K ďalším námietkam porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu odvolacím disciplinárnym senátom aj na tom základe, že tento opravný disciplinárny súd

(ale aj prvostupňový súd) nielenže nevykonali dôkaz výsluchom súdnej tajomníčky, asistentky senátu Mgr. Tomíka, ale ani žiadnym spôsobom neodôvodnili jeho nevykonanie.

Disciplinárny odvolací súd vysvetlil, prečo nevykonal dôkaz výsluchom uvedenej osoby, keď najskôr poukázal na § 13 ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého samosudca, predseda senátu alebo vyšší súdny úradník, pre ktorého je súdne oddelenie vytvorené, ukladá úlohy súdnym úradníkom a ďalším zamestnancom súdu zaradeným do príslušného oddelenia. Nadväzne na uvedené odvolací disciplinárny senát citoval aj príslušné ustanovenia vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, konštatujúc, že tieto ustanovenia právnych predpisov *„jasne vymedzujú povinnosti sudcu vo vzťahu k príslušnému oddeleniu súdu, medzi ktoré patrí aj kontrola realizácie pokynov sudcu odbornou-administratívnym aparátom. Neobstojí teda obhajoba sudcu, v rámci ktorej naznačuje administratívne pochybenia dozornej úradníčky a asistentky senátu Mgr. Tomíka pri predkladaní spisu sp. zn. 0 Tp/526/2010 zákonnému sudcovi po zrušení prvého rozhodnutia o žiadosti obvinenej osoby z väzby nadriadeným súdom.“*

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tejto časti vo vzťahu k nevykonaniu navrhovaných dôkazov spĺňa podľa názoru ústavného súdu všetky požiadavky z ustálenej judikatúry ústavného súdu a EŠLP o povinnosti riadne odôvodňovať súdne rozhodnutia. Na tomto mieste treba opätovne uviesť, že ani EŠLP vo svojej judikatúre nevyžaduje detailné a sofistikované odôvodňovanie. Potvrdzujú to aj rozhodnutia z poslednej doby: *Sgarbi proti Taliansku*, 21. 10. 2008, č. 37115/06; *Koktas proti Nemecku*, 13. 9. 2011, č. 23674.

Medzi takým spôsobom odôvodnenia, ktoré zvolil disciplinárny odvolací súd vo vzťahu k námietke sťažovateľa o nevykonaní ním navrhovaného dôkazu, a namietaným porušením označených práv preto niet žiadnej príčinnej súvislosti, a preto aj vo vzťahu k týmto námietkam bolo potrebné odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa smerujúce voči nedodržaniu lehoty ustanovenej príslušným právnym predpisom na doručenie rozhodnutia a v dôsledku toho zredukovania časového úseku na „*prípravu argumentácie v podanej sťažnosti*“, resp. námietky súvisiace s tým, že odvolací disciplinárny senát nekonal o jeho podaniach zo 4. januára 2013 a z 10. januára 2013, ktorými sa domáhal opravy a doplnenia zápisnice z ústneho pojednávania zo 14. decembra 2012, ústavný súd je toho názoru, že uvedené okolnosti samy osebe nedisponujú potrebnou intenzitou na ústavný prieskum o materiálnom porušení sťažovateľom označených práv (porov. I. ÚS 163/2010), teda nepredstavujú „kvalifikovanú vadu“ takej intenzity, ktorá by v konečnom dôsledku mohla viesť ku kasácii napadnutého rozhodnutia. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť aj vo vzťahu k tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť ako celok bola odmietnutá, ústavný súd sa už nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v petite jeho sťažnosti a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. marca 2014